

Komentarz

Krzysztof Franciszek SYMELA

Edukacja dla rynku pracy w erze cyfrowej – od przeszłości, poprzez teraźniejszość, do przyszłości

Niewątpliwie przeszłość nadaje kształt teraźniejszości i wyznacza kierunki rozwoju przyszłości, której nie jesteśmy w stanie dokładnie przewidzieć. Dlatego tak ważna jest rola badań odnoszących się do tych trzech perspektyw. Wyniki tych badań między innymi mają służyć do podejmowania optymalnych decyzji w różnych sferach życia, gospodarki, edukacji i rynku pracy.

Postępujące zmiany społeczne wynikające z przyspieszonego rozwoju technologii informatycznych rzutują na przyszłości rynku pracy oraz edukacji formalnej, pozaformalnej i uczenia się nieformalnego. W świetle ostatnich prognoz CEDEFOP niemal połowa miejsc pracy w gospodarkach rozwiniętych może zostać zautomatyzowana. Podekscytowanie perspektywą czwartej rewolucji przemysłowej (tzw. Przemysł 4.0) studzi obawy, że w nowej erze cyfrowej pracę odbiorą nam roboty i maszyny lub że nie będziemy w stanie znaleźć zatrudnienia odpowiadającego naszym oczekiwaniom. Prognozy umiejętności pokazują również, że miejsca pracy przyszłości łączyć będą w coraz większym zakresie umiejętności cyfrowe z technicznymi, miękkimi i behawioralnymi (Nota Informacyjna CEDEFOP, lipiec 2017).

Jak wdrożyć technologię i sprawić, by ludzie nauczyli się optymalnie z niej korzystać? Wszystko zależy od decyzji na wysokich szczeblach, partnerów społecznych, rektorów uczelni, dyrektorów szkół, nauczycieli, studentów, uczniów i od nas samych. Jednakże warto także zauważyć, że technologia nie determinuje liczby miejsc pracy. To, jak dalece postęp technologiczny przełoży się na bezrobocie i rynek pracy, jak wskazują eksperci, zależy będzie od ludzkiej, a nie sztucznej inteligencji.

Redakcja Edukacji Ustawicznej Dorosłych poświęca łamy czasopisma do zaprezentowania sylwetki znanego w Polsce i świecie pedagoga pracy, naszego Przyjaciela, Przewodniczącego Komitetu Naukowego czasopisma **Pana Profesora Stefana M. Kwiatkowskiego**, który w **styczniu 2018 r. będzie obchodził jubileusz 70 urodzin oraz 45-lecie pracy naukowej**.

Już teraz w przeddzień tego Jubileuszu Redakcja życzy Panu Profesorowi zdrowia, dalszej aktywności naukowej, satysfakcji i radości z dokonań w pedagogice pracy i polskim systemie edukacji narodowej.

W aktualnym numerze proponujemy Czytelnikom spojrzenie na edukację ustawiczną dorosłych poprzez pryzmat następujących problemów:

- *Jak polityka społeczna i edukacja wpływają na pracę i rozwój zawodowy jednostki?*
- *W jakim zakresie dydaktyka wykorzystuje współczesne technologie informacyjne i komunikacyjne oraz czy edukacja zmierza w kierunku dydaktyki cyfrowej?*
- *Czy oferta edukacji pozaformalnej jest odzwierciedleniem potrzeb rynku pracy oraz jakie dobre praktyki mamy w tym zakresie?*

W rozdziale **Edukacja dorosłych w Polsce i na świecie** możemy między innymi spojrzeć na analizę polityki społecznej wobec młodzieży (w wieku 15–24 lat) z grona NEET, wyniki badania dotyczącego motywów działania wolontariuszy uczestniczących w projekcie Europejska Stolica Kultury Wrocław 2016, czynniki, które potencjalnie mogą mieć wpływ na przebieg ścieżek edukacyjnych kobiet, które odniosły sukces zawodowy. Dowiemy się również, jak wykształcenie wpływa na kształtowanie sytuacji pracy oraz dlaczego ważne jest rozpoznawanie kwalifikacji zawodowych na europejskim rynku.

Dydaktyka cyfrowa to nowy rozdział na łamach naszego czasopisma, który sukcesywnie będzie ilustrowany wynikami badań z tego obszaru. Aktualnie proponujemy artykuły pokazujące, jak wygląda efektywność szkolenia w środowisku wirtualnym w różnych grupach wiekowych, co oferuje dydaktyka cyfrowa w szkole zrównoważonego rozwoju oraz czy e-learning ma wpływ na uczenie się incydentalne i konektywne.

W artykułach zamieszczonych w rozdziale **Edukacja dla rynku pracy** autorzy dokonali między innymi próby oceny wartościowania pracy z perspektywy różnych pokoleń. Interesujący wymiar poznawczy jest zawarty w artykułach poświęconych problematyce szkolenia w środowisku pracy jako kluczowych czynników rozwoju organizacji. Podkreślona m.in. została – jako efekt przeprowadzonych badań – duża waga praktyk zawodowych, potrzeba doskonalenia lotniczych umiejętności pilotów wojskowych oraz stosowanie „superwizji” jako narzędzia doskonalenia zawodowego pracowników socjalnych.

Education for the labour market in the digital era – from the past, through the present to the future

In the light of recent CEDEFOP forecasts, almost half of jobs in developed economies can be automated. The excitement of the prospect of the fourth industrial revolution (the so-called Industry 4.0) fills the fear that in the new digital era work will be taken away from robots and machines, or that we will not be able to find employment that meets our expectations. Skills forecasts also show that future jobs will increasingly combine digital skills with technical, soft and behavioral skills (CEDEFOP Information Note, July 2017).

How to implement technology and make people learn how to use it optimally? It all depends on high-level decisions, social partners, university rectors, schools' headmasters, teachers, students, students and ourselves. However, it is also worth noting that technology does not determine the number of jobs. How far technological progress will influence the unemployment and the labour market, will depend on human not artificial intelligence – as experts point out.

The Editors of The Polish Journal of Continuing Education dedicates this issue to present the profile of Professor Stefan M. Kwiatkowski, recognized as a national and world pedagogue of work, our friend, the Chairman of the Scientific Committee of the journal, who will celebrate the 70th birthday and the 45th anniversary of his scientific work in January 2018.

Already on "the eve" of this Jubilee, the Editors wish Professor a good health, further academic activity, satisfaction and joy in accomplishments in the pedagogy of work and the Polish system of national education.

In the current issue, we offer Readers a look at adult lifelong learning from the prism of the following problems:

- *How do social policy and education affect the work and professional development of an individual?*
- *To what extent does didactics use modern information and communication technologies and is education aimed at digital didactics?*
- *Does the non-formal education offer reflect the needs of the labour market and what good practices do we have in this area?*

In the chapter Adult Education in Poland and the World we can, among other issues, look at the analysis of social policy towards youth (aged 15-24) from NEETs, the results of a study on the motives of volunteers participating in the European Capital of Culture Wrocław 2016 project, factors which potentially can influence the course of educational paths of women who have achieved a professional success. We will also get to know how education affects the shaping of the work situation and why recognition of professional qualifications on the European market is important.

Digital didactics is a new chapter in the pages of our journal, which will be successively illustrated with the results from research in this area. We are currently offering articles showing what the effectiveness of training in a virtual environment in different age groups offers, what digital didactics offers in a school of sustainable development, and whether e-learning influences incidental and related learning.

In the articles included in the chapter Education for the labour market, the authors made, among others, attempts to evaluate the value of work from the perspective of various fields and showed what influences the educational mobility and entrepreneurship of older people. The interesting cognitive dimension is shown in articles devoted to the issues of training in the work environment as key factors for the development of the organization. As a result of the research carried out, among others, the great importance of apprenticeships, the need to improve the skills of military pilots and the use of "supervision" as a tool for professional development of social workers were highlighted.

Krzysztof Symela

